

Forebyggelsesalliancen
for fremtidens sundhed

Formålsbeskrivelse for Forebyggelsesalliancen for fremtidens sundhed

Forebyggelsesalliancens hovedformål er at løfte den danske forebyggelsesindsats. Med hele 25 organisationer i ryggen har Forebyggelsesalliancen i 2024 lanceret den mest ambitiøse forebyggelsesplan for Danmark til dato. Konkret står hele Forebyggelsesalliancen bag, at der skal vedtages 10 nationale forpligtende forebyggelsesmålsætninger frem mod 2035.

Disse 10 målsætninger står alle alliancens medlemmer til mål for. Alliancens medlemmer har en faglig tung bredde og vidde, og har samtidig derfor mange forskellige forslag til, hvordan disse 10 målsætninger kan opnås. I et idekatalog lancerede alliancens medlemmer deres idéer til, hvordan man kunne opnå de 10 udvalgte målsætninger. Dette politiske inspirationskatalog kan læses her.

Regeringen og et bredt flertal i Folketinget har på baggrund af Sundhedsreform 2024 aftalt, at der skal præsenteres en folkesundhedslov i 2026. I denne folkesundhedslov har aftalepartierne varslet, at der vil komme forpligtende mål for kommunerne, der skal følge op på den kommunale forebyggelsesindsats.

På trods af de mange gode elementer i sundhedsaftalen finder Forebyggelsesalliancen det problematisk, at der endnu ikke er præsenteret nationale langsigtede forpligtende forebyggelsesmålsætninger for Danmark, og at der blot er reserveret 250 millioner kr. i 2027 til forebyggelsesindsatsen, svarende til 2,6 millioner kroner per kommune.

Forebyggelsesalliancens medlemmer vil derfor arbejde for:

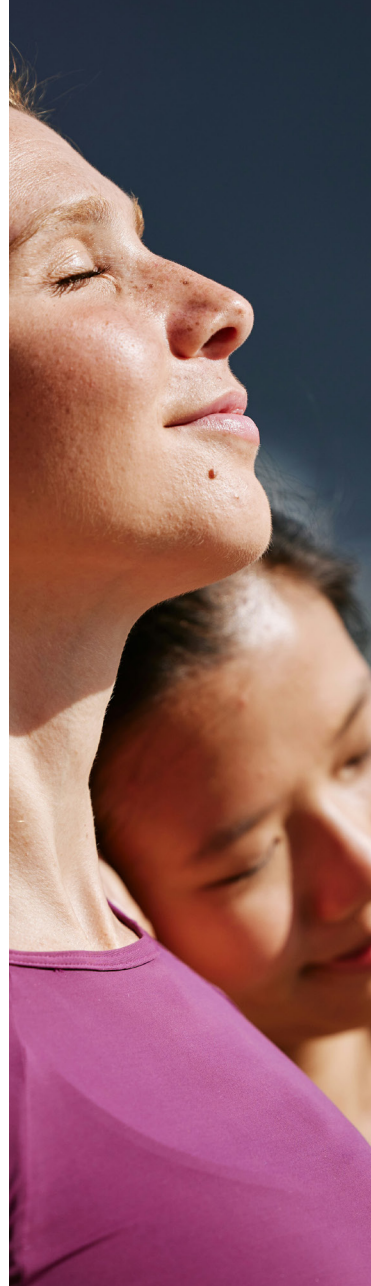
- At der indføres forpligtende nationale forebyggelsesmålsætninger for både somatikken og det mentale område frem mod 2035 – fx i den kommende folkesundhedslov
- At der laves en national forebyggelsesstrategi frem mod 2035, der opridser hvilke konkrete tiltag, der planlægges for at opnå de forpligtende målsætninger
- At der politisk prioriteres en højere økonomisk ramme til at arbejde med den danske forebyggelsesindsats.
- At der sker tydelige og markante forbedringer for de ti målsætninger, som Forebyggelsesalliancen præsenterede den 27. maj 2024
- At de samfundsøkonomiske gevinster ved forebyggelse i højere grad indregnes og fremgår ved kommende politiske udspil og forhandlinger

Hvis vi lykkes med at prioritere forebyggelsesindsatsen i Danmark¹, kan vi opnå, at:

- Danskerne lever op mod 4,5 år længere.
- Danskerne ikke længere taber op mod 137.000 leveår hvert år.
- Sundhedsvæsenet får en økonomisk gevinst svarende til op mod 20 milliarder kroner som følge af færre omkostninger i sundhedsvæsenet til behandling, pleje og medicin.

Forebyggelse handler om mere end de klassiske KRAM-faktorer. Derfor har Forebyggelsesalliancen præsenteret 10 forpligtende målsætninger med tilhørende konkrete målpunkter. Målsætningerne og målpunkterne inkluderer, men er ikke begrænset til KRAM, så mere af danskernes sundhed er i fokus. I det efterfølgende afsnit kan du læse mere om alle alliancens målsætninger og konkrete målpunkter.

¹ Hvis vi alene lykkes med at minimere de tre største risikofaktorer for danskernes helbred (rygning, alkohol og fysisk inaktivitet), der er skitseret i "Sygdomsbyrden i Danmark", som Forebyggelsesalliancen præsenterer en række forslag for at minimere, kan vi opnå at lykkes med de tre indsatte punkter.

Forebyggelsesalliancens forpligtende målsætninger og konkrete målpunkter

1. Danskerne skal leve længere

Konkrete målpunkter:

- Danskernes middellevealder skal frem mod 2035 stige med mindst 2,5 år – og vi skal på niveau med vores nabolande.
- Danskernes raske leveår skal stige tilsvarende i samme periode.

2. Patienterne skal modtage hurtigere behandling - og hospitalerne skal aflastes med færre genindlæggelser

Konkrete målpunkter:

- Akutte somatiske genindlæggelser skal reduceres med mindst 15 procent frem mod 2035.
- Flere danskere med fysiske sygdomme skal have deres behandling sat hurtigere i gang – og have overholdt deres udrednings- og behandlingsgaranti af det offentlige.
- Antallet af medicinfejl og medicinrelaterede indlæggelser skal reduceres med 25 procent inden 2035.

3. Færre børn og voksne skal rammes af psykisk sygdom

Konkret målpunkt:

- Kurven skal knækkes: Andelen af børn og voksne, der har behov for udredning i psykiatrien, skal falde med mindst 10 procent frem mod 2035.

Forebyggelse af psykisk sygdom handler ikke alene om, at behovet af udredninger skal falde. Der findes en lang række andre vigtige indikatorer for, hvordan vi kan arbejde med danskerne mentale sundhed.

Dette er blandt andet:

- Arbejdsfrekvensen blandt mennesker med psykisk sygdom skal op
- Overdødeligheden blandt mennesker med psykisk sygdom skal reduceres
- Andelen af børn og unge med psykiatriske diagnoser, der gennemfører grundskolens afgangseksamen, skal op
- Andelen af børn og unge med langvarigt skolefravær skal ned

4. Danmark skal ud af trivselskrisen

Konkrete målpunkter:

- I 2035 skal flere danskere trives sammenlignet med i dag – og andelen af børn med lav score på deres mentale helbred, skal som minimum tilbage på niveauet for 2013.
- Frem mod 2035 har vi knækket kurven for danskere med et højt stressniveau, og i 2035 er andelen af danskere med et højt stressniveau som minimum tilbage på niveauet for 2013.
- Frem mod 2035 skal andelen af ensomme danskere halveres.

5. Ældre som yngre danskere skal være mere fysisk aktive i deres hverdag

Konkrete målpunkter:

- I 2035 skal 75 procent af den danske befolkning – på tværs af alle aldersgrupper – opfylde WHO's anbefalinger om fysisk aktivitet i mindst 150 minutter om ugen.

- 75 procent af de 11-15-årige skal leve op til anbefalingerne om at være fysisk aktiv mindst én time om dagen i år 2035.

6. Færre danskere skal være overvægtige

Konkret målpunkt:

- I 2035 er andelen af danskere med svær overvægt som minimum tilbage på niveauet for 2010.

7. Der skal gøres op med den store ulighed i danskernes sundhed

Konkrete målpunkter:

- Forskellen i middellevetiden blandt mænd og kvinder skal senest i 2035 være under 2 år.
- Forskellen i middelrestlevetiden for 30-årige mellem højest og lavest gennemførte uddannelse skal senest i 2035 være under 3,5 år.

Forebyggelsesalliancens forpligtende målsætninger og konkrete målpunkter

8. Kroniske sygdomme skal opspores tidligere og behandlingen forbedres, bl.a. gennem en opprioritering af innovativ teknologi og andet medicinsk udstyr

Konkrete målpunkter:

- 80 procent af alle danskere med en kronisk sygdom, som kan opspores, skal være i relevant behandling uanset bopælskommune.
- Antallet af tabte gode leveår og sygefraværet hos borgere med kronisk sygdom skal nedbringes med mindst 30 procent i 2030.
- Inden 2030 skal den danske luftforurening ned under WHO's anbefalede luftkvalitetskriterier, så bl.a. færre kronikere oplever forværring af deres sygdomme.

9. Danske børn skal vokse op med mindre alkohol og uden tobak

Konkrete målpunkter:

- Ingen børn og unge i Danmark skal ryge eller bruge nikotinprodukter i 2030.

- Højest 5 procent af de voksne i Danmark ryger eller bruger nikotinprodukter i 2030.
- Senest i 2030 skal danske unges druk (binge-drinking) som minimum halveres

10. Danskerne skal have færre sygedage som følge af smitsomme sygdomme

Konkrete målpunkter:

- I 2035 skal Danmark have reduceret antallet af fraværsdage på danske arbejdspladser med 10 procent i forhold til i dag.
- I 2035 skal antallet af hospitalsinfektioner reduceres med 20 procent i forhold til niveauet for i dag.

Forebyggelsesalliancen ønsker gennemsigtighed for forebyggelseseffekterne

Vejen til at styrke forebyggelsesindsatsen forudsætter, at der er klare incitamenters til at investere i forebyggelse. Det er der ikke i dag for dem, der skal træffe beslutningerne om, hvorvidt Danmark skal investere i forebyggelse.

For ministerierne udregner i dag kun i begrænset omfang effekterne af forebyggelse, når politikerne skal forhandle om finanslove, politiske udspil m.v. Et klassisk eksempel på dette er prisen på cigaretter. I 2019 udgav Skatteministeriet artiklen "Meget høje cigaretafgifter kan blive dyrt for samfundsøkonomien"². Heri kan man bl.a. læse, at Skatteministeriet forventer, at kraftige prisstigninger på cigaretter medfører et samfundsøkonomisk tab og et mindre provenu for staten. Men læser man det med småt i fodnoten i selv samme rapport, står der blandt andet: "I opgørelsen af de samfundsøkonomiske omkostninger er ikke medregnet omkostninger knyttet til skader, der rammer den enkelte ryger...". Med andre ord medregnes udgifterne til de skader, som vi ved, at rygerne vil lide under, ikke. Det vil sige udgifterne i alt fra kræft, hjertekarsygdomme, KOL m.v.

Konsekvensen ved at disse effekter udgår er, at politikerne ikke får tilskyndelse til at tilvælge forebyggelse, og de skal derfor "finansiere" forebyggelsestiltag yderligere, end behovet reelt er, fordi de positive forebyggelseseffekter ikke i tilstrækkelig grad indgår.

Derfor foreslås det, inspireret fra GrønRE-FORM-modellen³, at DREAM i samarbejde med relevante forskere og eksperter fra universiteterne udarbejder en ny beregningsmodel for politiske udspil m.v., så forebyggelseseffekterne fremover klart fremgår, når der laves politiske forhandlinger.

I dette arbejde kan der igangsættes et forskningsprogram på tværs af sundhedsforskning og økonomisk forskning med henblik på at indsamle eller alternativt producere forskning, der kan belyse effekterne af forebyggelsesindsatser på et detaljeringsniveau, der gør det muligt at benytte dem ift. finansministerielle beregninger.

² Skatteministeriet. 2019. *Link*.

³ DREAM. *Link*.

Afrunding

Forebyggelsesalliancens medlemmer repræsenterer et bredt spektrum af sygdomsområder. Alle allianceens medlemmer er enige om, at vejen frem går gennem konkrete, forpligtende målsætninger. Forebyggelsesalliancens bredde og diversitet gør, at der er mange forskellige ideer til, hvordan disse mål kan opnås.

Resultatet af dette arbejde er udgivelsen "[Det politiske idékatalog](#)", som er den mest ambitiøse forebyggelsesplan for Danmark nogensinde.

Forebyggelsesalliancens medlemmer består af:

- AIDS-Fondet
- Aleris
- Astma-Allergi Danmark
- Danmarks Apotekerforening
- Dansk Firmaidræt
- Dansk Selskab for Geriatri
- Dansk Selskab for ledelse i Sundhedsvæsenet
- Danske Tandplejere
- Danske Praktiserende Fysioterapeuter
- Fonden Mental Sundhed
- Gigtforeningen
- Høreforeningen
- Kosmetik- og hygiejnebranchen
- Lungeforeningen
- Medicoindustrien
- MSD Danmark
- Nyreforeningen
- Optikerforeningen
- Psykiatrifonden
- SMVdanmark
- Danish.Care
- Company Health
- Fysio Danmark
- Capio Privathospital
- Danica

Middellevetiden for de danske kommuner

